

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila v právní věci

žalobce: X
bytem X
zastoupen Mgr. Petrem Duškem, advokátem
sídlem náměstí Republiky 679/5, Opava

proti

žalované: Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 12. 2021, č. j. MV-194305-4/SO-2021,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 9. 12. 2021, č. j. MV-194305-4/SO-2021, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 24. 9. 2021, č. j. OAM-9533-30/TP-2019, kterým byla podle § 75 odst. 1 písm. h) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

změně některých zákonů, zamítnuta žádost žalobce o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky podaná podle § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, neboť v době rozhodování o žádosti již žalobce dosáhl věku 18 let, stal se zletilým cizincem, a nebyla proto splněna podmínka nezletilosti stanovená v § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců.

II. Řízení předcházející podané žalobě

2. Žalobce podal dne 26. 6. 2019 žádost o povolení k trvalému pobytu na území České republiky podle § 66 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Tuto žádost zamítlo Ministerstvo vnitra ČR – Odbor azylové a migrační politiky svým rozhodnutím ze dne 31. 10. 2019, č. j. OAM-9533-15/TP-2019.
3. Následné žalobcovo odvolání zamítla Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců rozhodnutím z 13. 2. 2020, č. j. MV-186502-4/SO-2019.
4. Žalobcovu žalobu proti rozhodnutí zamítl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 26. 11. 2020, č. j. 14 A 28/2020-36. Jádrem sporu bylo, zda žalobce doložil při své žádosti zajištění prostředků k trvalému pobytu na území podle § 71 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, resp. zda byl při zjišťování těchto prostředků správně určen okruh společně posuzovaných osob. Po žalobcově kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 21. 1. 2021, č. j. 1 Azs 483/2020-58, zrušil rozsudek Městského soudu v Praze a rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, která poté zrušila rozhodnutí Odboru azylové a migrační politiky ze dne 31. 10. 2019.
5. V navazujícím řízení znovu rozhodl Odbor azylové a migrační politiky a rozhodnutím ze dne 24. 9. 2021, č. j. OAM-9533-30/TP-2019, žalobcovu žádost opět zamítl. Tentokrát z důvodu, že žalobce v době rozhodnutí už nesplňuje podmínku nezletilosti. Žalobcovo odvolání poté zamítla Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců rozhodnutím ze dne 9. 12. 2021, č. j. MV-194305-4/SO-2021.
6. Proti dvěma posledně jmenovaným rozhodnutím podává žalobce tuto žalobu.

III. Žaloba a vyjádření žalovaného

7. Žalobce omezuje svou žalobu na jediný žalobní bod, jímž je námitka, že správní orgány posuzovaly žalobcovu žádost podle stavu ke dni vydání rozhodnutí na základě implicitní zásady dovozované ze správního řádu a judikatury, přestože bylo namístě se od této zásady odchýlit ve smyslu rozsudku NSS ze dne 3. 3. 2016, č. j. 7 Azs 322/2015–43, a rozhodnout podle stavu v době podání žádosti.
8. Žalobce je studentem oboru hotelnictví a před tím absolvoval kurz českého jazyka, aby mohl v České republice žít, vzdělávat se a následně pracovat. Ohledně živobytí je odkázán na svou matku, která má v České republice trvalý pobyt. Žalobcova nezaopatřenost podle žalobce jen podtrhuje důvod, aby se správní orgány odchýlily od své praxe posuzování podmínky nezletilosti podle skutkového stavu ke dni vydání rozhodnutí. Žalobcova situace je totiž srovnatelná se situací nezletilého nezaopatřeného dítěte a odchýlení se od zmíněné zásady je v souladu se smyslem a účelem zákonné úpravy, která ve znění účinném do 14. 8. 2017 umožňovala žádat o trvalý pobyt i zletilému nezaopatřenému dítěti, tedy osobě ve stejném postavení, v němž je žalobce nyní.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

9. Podle žalobce je nutné v této věci posoudit jeho žádost ke dni jejího podání. Správní orgány podle žalobce porušily zásadu výkladu zákona směřujícího ve prospěch základních práv a svobod, a porušily tak právo žalobce na rodinný život zaručené čl. 8 odst. 2 a čl. 32 Listiny základních práv a svobod.
10. Zároveň jdou žalobci k tíži původní nezákonná rozhodnutí zrušená Nejvyšším správním soudem. V důsledku délky řízení prodloužené o řízení před správními soudy žalobce přestal splňovat podmínku nezletilosti nutnou k vyhovění žádosti o povolení k trvalému pobytu. Kdyby správní orgány posoudily žalobcovu žádost správně již v původních řízeních, žalobce by podmínku nezletilosti splňoval.
11. V nových rozhodnutích vydaných již v době žalobcovy zletilosti tak správní orgány porušily zásadu, že nikdo se nemůže dovolávat vlastního protiprávního jednání, resp. těžit z něj, která se podle rozsudku NSS ze dne 27. 4. 2021, č. j. Afs 362/2020–67, NSS, uplatňuje též ve správním řízení.
12. Žalovaný ve vyjádření odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí s tím, že žaloba nepřináší ve srovnání se správním řízením žádnou novou argumentaci.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

13. Městský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumání tohoto rozhodnutí městský soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť žalovaný vyslovil s tímto postupem souhlas a žalobce se k výzvě ve lhůtě dvou týdnů nevyjádřil.
14. Žaloba není důvodná.
15. Soud se ztotožňuje se správními orgány, že žadatelova žádost o povolení k trvalému pobytu se má posuzovat podle skutkového stavu v době vydání rozhodnutí, nikoliv podle stavu v době podání žádosti. K odůvodnění tohoto závěru odkázaly správní orgány na stejnou judikaturu, na kterou níže odkazuje i soud.
16. Žalobce má pravdu, že pravidlo rozhodování podle skutkového stavu v době vydání rozhodnutí není ve správním řádu explicitně stanoveno, ale dovozuje se z něj implicitně, což potvrzuje judikatura. Příkladem může být rozsudek NSS ze dne 7. 4. 2011, č. j. 1 As 24/2011–79, v němž NSS vyslovil názor, že *„[r]ozhodování správního orgánu podle skutkového stavu v době vydání rozhodnutí tedy vyplývá přímo z povahy správního řízení, které směřuje k vydání konstitutivního správního rozhodnutí. Teprve právní mocí takového rozhodnutí vzniká, mění se či zaniká právo a povinnost“*.
17. Na toto rozhodnutí navazuje a potvrzuje ho např. rozsudek NSS ze dne 18. 1. 2018, č. j. Azs 397/2017–31, který se navíc týká velmi obdobné věci, jaká je projednávána v tomto řízení. V oné věci podala žadatelka žádost o povolení k trvalému pobytu v roce 2012 podle § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců v době svých 24 let. Zákon o pobytu cizinců v té době umožňoval podat žádost i zletilému nezaopatřenému dítěti cizince, jímž byla v době podání žádosti i žadatelka. Nicméně v době vydání konečného rozhodnutí správních orgánů bylo žadatelce již 27 let, proto již žadatelka nebyla zletilým nezaopatřeným dítětem, a proto správní orgány její žádost zamítly. Tento postup následně aproboval i Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

18. Jednou z inherentních vlastností práva jakožto společenského normativního systému je jeho obecnost. Tato obecnost vede k právní jistotě a předvídatelnosti rozhodování. Tento závěr vyslovuje i Ústavní soud v nálezu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. IV. ÚS 253/03: „*transparentní a předvídatelná shoda mezi deklarovaným pravidlem a postupem orgánů veřejné moci (obecných soudů) je také nezbytnou podmínkou právního státu*“. Ačkoliv může tato obecnost pravidel vést v některých konkrétních případech k nespravedlivým výsledkům, neznamená to samo o sobě, že je možné se od obecných pravidel *ad hoc* odchýlovat. Vždy je nutné poměřovat na jedné straně právní jistotu a předvídatelnost rozhodování a na druhé straně důvody ospravedlňující odchýlení se od obecných pravidel.
19. Je tak nutné zodpovědět otázku, zda je důvodná žalobcová námitka s odkazem na rozsudek NSS ze dne 8. 3. 2019, č. j. 7 Azs 209/2018-37, podle něhož nelze absolutizovat obecné pravidlo rozhodování podle skutkového stavu v době vydání rozhodnutí. Podle žalobce hraje ve prospěch odchýlení se od tohoto obecného pravidla zásada, že se nikdo nemůže dovolávat vlastního protiprávního jednání, resp. těžit z něj, a že bylo napadenými rozhodnutími porušeno žalobcovo právo na rodinný život zaručené Listinou.
20. Rovněž tato otázka je v judikatuře vyřešena. Položil si ji např. NSS v již citovaném rozsudku ze dne 18. 1. 2018, č. j. Azs 397/2017–31. Podle něj by bylo nejednotné rozhodování správních orgánů podle prospěchu žadatele v rozporu s principy právní jistoty a předvídatelnosti rozhodování, jakož i s účelem samotného zákona o pobytu cizinců („*Pokud § 66 odst. 1 písm. d) umožňuje udělit trvalý pobyt žadateli, který je nezaopatřeným dítětem, je zjevně proti smyslu tohoto ustanovení udělit tento pobytový titul někomu, kdo již vymezené zákonné podmínky nesplňuje*“). Podle NSS mohou podobně nespravedlivé případy nastat i v jiných situacích, ale ani v nich není žádoucí odchýlovat se od obecného pravidla rozhodování podle stavu v době vydání rozhodnutí.
21. Jako příklad takové situace uvedl NSS případ, kdy správní orgán vydá nezákonné rozhodnutí, které nadřízený orgán zruší. V tomto případě žadatel bez svého přičinění přestane plynutím času splňovat zákonné požadavky pro vyhovění jeho žádosti. Tento případ je takřka totožný s právě projednávanou situací žalobce, ale ani v ní nepřipustil NSS odchýlení se od zmíněné obecné zásady. Navíc se zde NSS neztotožnil s názorem krajského soudu, že je nutné odchýlit se od obecného pravidla rozhodování podle stavu v době vydání rozhodnutí z důvodu vyhovění zásadě, že se nikdo (a tedy ani stát) nemůže dovolávat vlastní nepoctivosti.
22. Ke stejným závěrům dospěl NSS např. i v rozsudku ze dne 16. 8. 2017, č. j. 2 Azs 163/2017–35. V něm NSS konstatoval, že v praxi mohou nastat situace, kdy skutkový a právní stav ke dni vydání rozhodnutí je pro žadatele méně příznivý, než byl stav ke dni podání žádosti. Je nicméně v zájmu právní jistoty aplikovat pravidlo rozhodování podle skutkového stavu v době vydání rozhodnutí, byť to v konkrétním případě nemusí být ve prospěch žadatele. Podle NSS není udržitelný stav, „*kdy by správní orgány případ od případu rozhodovaly tu jednou podle stavu ke dni vydání rozhodnutí, tu podle stavu ke dni uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí, či případně podle stavu k jinému datu, vždy však dle stavu, jenž je příznivý pro věc žadatele*“.
23. Podle názoru soudu zároveň nebylo napadenými rozhodnutími porušeno žalobcovo právo na rodinný život zaručené Listinou. Povolení k trvalému pobytu není jedinou možností, jak může žalobce legálně setrvat na území ČR, ale může využít i jiné pobytové oprávnění, podle skutečností soudu známých ze spisu, požadované pobytové oprávnění není v situaci žalobce

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

jediné možné a lze využít možnosti pobytového oprávnění za účelem např. soužití, studia nebo práce, takže nemusí dojít k rozdělení rodiny.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

24. Soud se ztotožnil se závěry správních orgánů, že žalobcovu žádost o povolení k trvalému pobytu je nutné posuzovat podle skutkového stavu ke dni vydání správního rozhodnutí, a nikoli podle stavu v době podání žádosti, ačkoliv může mít tento postup pro žalobce nepříznivé následky.
25. Princip právní jistoty a jednotného rozhodování nemohou být prolomeny potenciálním prospěchem žalobce v konkrétním případě, který by při obecném uplatnění vedl k tomu, že by správní orgány rozhodovaly někdy podle stavu v době podání žádosti, jindy podle stavu v době vydání rozhodnutí, aby byl stav vždy příznivý pro žadatele.
26. Soud žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s., jelikož žádný z uplatněných žalobních bodů nebyl důvodný a soud ani neshledal žádnou vadu, k níž by musel přihlédnout z úřední povinnosti a pro kterou by bylo potřeba napadené rozhodnutí zrušit.
27. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů účastník, který měl ve věci úspěch. Žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Právo na náhradu nákladů proto nemá ani jeden z nich.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 1. února 2024

JUDr. Ing. Viera Horčicová v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje X.